ANUL No. VII. 2007. — EDITIA A TREIA — MARȚI 18 OCTOMBRE 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNI
ȘI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureștĭ* LA CASA ADMINISTRAȚIEĬ
DIN *Județe* ȘI *Streinătate* PRIN MANDATE POȘTALE
UN AN ÎN ȚARĂ 30 LEĬ; ÎN STREINĂTATE 50 LEĬ
ȘASE LUNĬ . . 15 » » » 25 »
TREĬ LUNĬ . . 8 » » » 13 »

Un numer în streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureștĭ* ȘI *județe* SE PRIMESC *numaĭ la Administrație*
DIN *Streinătate,* DIRECT LA ADMINISTRAȚIE IȘ *la toate oficiele de publicitate*
ANUNCIURĬ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leĭ »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERȚIELE ȘI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEȘTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA *kioșcul No. 192, Boulev. St.-Germain*

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

UN ȚARAN FILOSOF

— *Știŭ că* **de la noĭ** *aŭ picat o grămadă, dar* **de la dumnealor** *nicĭ unu!*

Cine să fi zis vorbele astea? Cine sînt *dumnealor* și cine *noĭ*?

Cînd auzĭ numaĭ atîta, numaĭ fraza asta singură, crezĭ fără 'ndoială că e vorba de două neamurĭ vrășmașe, care s'aŭ războit.

Cu toate astea, nu-ĭ așà. Cuvintele astea le-a spus Ion Dascălu, țăran din județul Fălciŭ.

Deunăzi, cînd s'a judecat la Hușĭ procesul țăranilor maltratațĭ de niște bandițĭ în fruntea cărora figuraŭ numițiĭ Teleman, Pavli și Mustea, procurorul vroĭà să dovedească juraților că țăraniĭ aŭ dat cu pietre și cu ciomege în sărmaniĭ magistrațĭ. Și atuncĭ, ca să încheĭe discuția, martorul Ion Dascălu, țăran ca toțĭ țăraniĭ, a argumentat așà:

— Știŭ că de la noĭ aŭ picat o grămadă, dar de la dumnealor nicĭ unu!

Decĭ, înc'o dată: cine sînt *dumnealor* și cine noĭ?

Și Teleman e Romîn și Ion Dascălu tot Romîn; amîndoĭ întrunesc condițiile cerute de cărțile didactice ca să fie «de același neam». Vorbesc *aproape* aceeași limbă, se supun *aproape* acelorași legĭ, locuiesc aceeași țară, aŭ același suveran,—și așa maĭ departe. Se înțelege, unul e sărac și altul bogat; unul e rob și altul domn; unul e bătut de vătășeĭ și altul poruncește vătășeilor; unul e un muncitor de ispravă și altul o canalie.

Deosebirile acestea nu-ĭ împiedică însă, în mod oficial vorbind, ca să fie fiiĭ aceleiași mume: «maica Roma cea bătrînă». Cînd Teleman ucide un sătean, ca și cînd Ion Dascălu muncește în țarina boeruluĭ; cînd Teleman benchetuește, ca și cînd Ion Dascălu se stinge de foame, —eĭ trebue să simtă în vinele lor curgînd același sînge: «un sînge de Traian!».

Este drept că 'n județul Fălciŭ s'aŭ petrecut lucrurĭ grozave. Țăraniĭ amenințațĭ de legea maximuluĭ aŭ venit la primărie să-șĭ plîngă durerile, să se roage de oblăduire ca să nu le maĭ pună și dajdia asta. Atuncĭ a venit însă Teleman, a poruncit soldaților să-ĭ împuște,—ca să-ĭ scape de bir,—și aŭ rămas multe văduve și mulțĭ copiĭ plîngînd pe drumurĭ, în mijlocul teroareĭ soldățeștĭ.

Totul a fost însă o simplă greșală: țăraniĭ auziseră pe «Deșteaptă-te Romîne» și l'aŭ înțeles răŭ, și-aŭ închipuit că eĭ trebuĭe să se deștepte chiar și atuncĭ cînd stăpînirea vrea să le puĭe birurĭ.

Și ĭată cum, din niște asemenea neînțelegerĭ se poate ajunge la moarte de om; ĭată cum e cu putință ca Ion Dascălu să confunde pe Telemanĭ cu niște vrăjmașĭ aĭ neamuluĭ și să se rostească despre eĭ:

— De la noĭ aŭ căzut o grămadă, dar de la dumnealor nicĭ unu!

Cum „noĭ" și „dumnealor" țărane? Dar n'aĭ maĭ auzit tu că toțĭ Romîniĭ sînt frațĭ? Nu maĭ știĭ că datoreștĭ respect și supunere fraților tăĭ maĭ marĭ? Nu țĭ s'a spus pîn' acuma, că nu trebuĭe să aducĭ vrajba între copiiĭ aceleiașĭ națiĭ?

De unde-țĭ veni dar ideia asta nepatriotică și trădătoare de țară, cum că Telemanilor li se zice *dumnealor,* iar țăranilor *noĭ*?

După ideia asta, ar urma că țăraniĭ alcătuiesc un neam și boĭeriĭ altul și că între aceste două neamurĭ există o luptă surdă, care une orĭ izbucnește prin revolte și crime, alte orĭ prin cîte un cuvînt... maĭ elocuent de cît toate revoltele.

Multe surprinderĭ ne rezervă sfîrșitul acesta de veac! Țăraniĭ filozofează. Și filozofia lor este așà de puternică și de caustică, încît ne arde și ne risipește credințele pe carĭ le-am căpătat de micĭ.

La școală ni s'a spus că «toțĭ cîțĭ locuiesc aceeași țară și vorbesc aceeași limbă sînt frațĭ;— iar astă-zĭ vine dascălul Ion Dascălu, care n'o fi știind nicĭ să iscălească, și ne spune:

— Noĭ țăraniĭ sîntem *noĭ,* iar Telemaniĭ sînt mișeĭ, sînt vrăjmașĭ, sînt ucigașĭ, sînt... *dumnealor!*

Dar dacă-ĭ așà, dacă nu avem față 'n față niște frațĭ, ci două neamurĭ care se vrăjmășesc,—atuncĭ... cînd se va face ruptura definitivă?

Anton Bacalbașa

MIȘCAREA ȚĂRANILOR UNGURĬ

Situație critică.--Mizeria țăranilor.--Amenințărĭ de revoltă.--Șefiĭ mișcăriĭ.-- Hotărîrea țărănimiĭ

Ziarele ungurești aduc știrea că mișcarea socială a început să ia din noŭ proporțiĭ îngrijitoare în cîmpia Ungarieĭ, așa numitul *Alföld.* Guvernul din Pesta chiar a început să se emoționeze de veștile ce a început să primească iar de prin acele părțĭ.

Procesul sângeroaselor ciocnirĭ dintre țăranĭ și armată întîmplate acum cîte-va lunĭ la Hodmezö Vasarhely nu s'a terminat încă, și temerea e mare că alte ciocnirĭ, poate și maĭ sîngeroase, se vor întîmpla în curînd.

Ce cer țăraniĭ

Cea maĭ viuă mișcare se observă de astă dată la Oroshaza și prin împrejurimĭ. La Oroshaza sunt vr'o treĭ miĭ de țăranĭ iar în împrejurimĭ alte miĭ, în sînul cărora există o organizație secretă dar foarte puternică.

Toțĭ aceștĭ țăranĭ nu fac nicĭ un secret din pretențiunile lor. Eĭ cer ca statul să exproprieze pe marĭ proprietarĭ, aĭ căror iobagĭ sunt astăzĭ *de fapt,* și să vîndă pămîntul în loturĭ muncitorilor.

Pentru a ajunge acĭ, țăraniĭ declară orĭ cuĭ că sunt hotărîțĭ a lupta pe viață și pe moarte.

Marea proprietate

Aproape tot pămîntul din aceste ținuturĭ e deținut de vr'o șase șapte marĭ proprietarĭ. Singur contele Karolyi Victor deține aproape jumătate din pămîntul pe care tînjesc atîtea miĭ de țăranĭ.

Ceĭ-lalțĭ marĭ proprietarĭ sunt: baronul Wenckheim, contiĭ Trautmannsdorf și Apponyĭ.

Toțĭ aceștia—spun ziarele ungureștĭ—sunt decișĭ a nu accepta *cu nicĭ o condițiune* să fie expropriațĭ de stat.

Mizeria

Situația e cu atît maĭ critică, cu cît în acest an recolta a fost atît de proastă prin acele parțĭ, încît *țăraniĭ sunt literalmente amenințațĭ cu moartea de foame.*

Iarna ĭĭ găsește pe toțĭ fără proviziĭ și plinĭ de «datoriĭ» față de proprietariĭ marĭ.

Așa că *isbucnirea uneĭ revolte cu mult maĭ grave de cît cea de acum cîte-va lunĭ se poate aștepta aproape cu siguranță la iarnă.*

Un ziarist ungur care a vizitat zilele trecute aceste ținuturĭ spune că țăraniĭ sunt atît de iritațĭ și desnădăjduițĭ, în cît cea maĭ mică scînteie va fi de ajuns ca să dea naștere uneĭ teribile răscoale.

Organizația țăranilor

Șefiĭ organizațieĭ muncitorilor de la Oroshaza sunt: *Kunos Iozsef,* un bătrîn cojocar, om de alt-fel instruit și foarte energic, *Rajki Sándor,* căruțaș, un bărbat în puterea vîrsteĭ și un al treilea muncitor *Szalay Antal.*—«Agitatoriĭ străinĭ» după carĭ de obiceiŭ le place guvernelor să caute, lipsesc cu desăvîrșire.

In ce privește pe țăranĭ, eĭ aŭ dat nu odată dovezĭ despre curajul enorm de care sunt capabilĭ. Se știe că în ciocnirea de la Vásárhely cînd cavaleria a dat peste dînșiĭ, nicĭ unul n'a fugit, ci s'aŭ lăsat maĭ bine călcațĭ în picioarele cailor, și n'aŭ cedat terenul de cît în urma uneĭ lupte crîncene cu infanteria armată și *maĭ numeroasă decît dînșiĭ.*

Ziaristul ungur de care vorbim maĭ sus spune că întrebînd pe un țăran ce vor face în fața baionetelor, acesta i-a răspuns liniștit:

— Avem și noĭ coase.

Vest.

O NEDREPTATE

Dacă e un adevărat caraghiozlîc modul cum se fabrică legile la noĭ, nu e maĭ puțin păcătos modul cum se improvizează și să desființează instituțiĭ culturale, lovindu-se în drepturile cîștigate.

Ast-fel D. Carp s'a apucat să reorganizeze școala de agricultură și silvicultură de la Herăstrĕŭ, separîndu-o în două școlĭ speciale. Cît pentru absolvențiĭ celuĭ din urmă an scolar din această școală, ministrul prin o dispoziție publicată în legea de organizare a învățămîntuluĭ profesional din 17 Maiŭ 1894, a dispus ca ceĭ dintre eĭ carĭ se destină silvicultureĭ să se prezinte la 1 Octombre la școala de aplicație.

Cînd vor să se prezinte la 1 Octombre la școala de aplicație, absolvențiĭ nu găsesc nicĭ o școală de aplicație. Absolvențiĭ acestia sînt acum lăsațĭ pe drumurĭ: D. Carp refuză de a'ĭ primi, cu științele ce posedă, în corpul agenților silvicĭ, iar pe de altă parte le ia posibilitatea de a se perfecționa în știința silvicultureĭ, ne înființînd școala de aplicație făgăduită.

Toțĭ acești elevĭ aŭ învățat cîte 12—13 anĭ pentru a ajunge aicĭ, și aŭ căpătat o educație specială și în un anumit sens. Ast-fel fiind ce pot să devie astă-zĭ; de ce s'ar putea apuca, pentru a'șĭ cîștiga viața?

Și nu e oare nedrept a lovi în drepturile cîștigate de eĭ, cînd la intrarea în școală li s'aŭ pus în vedere tocmaĭ poziția ce o pot căpăta în corpul silvic?

Socotim dar că D. Carp a fost foarte răŭ inspirat luînd această măsură, căcĭ comite o mare nedreptate.

Acum că e lucrul făcut, ar trebui ca măcar D. Carp să caute să repare pe cît se poate consecințele triste ale măsureĭ sale, admițînd pe absolvențiĭ de la Herăstrăŭ, ca atașațĭ pe lîngă șefiĭ de circumscripțiĭ, ca guarzĭ ajutorĭ. Intr'un an, doui eĭ ar putea cîștiga ast-fel practica ce le lipsește și ar deveni niște foarte bunĭ silvicultorĭ.

Sperăm că ministrul va îndeplini cererea noastră, căcĭ e o chestie și de dreptate și de umanitate.

La nevoie vom reveni.

C.

Reforme economice

Constituționalul se laudă că guvernul are să vie înaintea Cameręĭ cu o sumă de proiecte de legĭ foarte grozave: legea silvică, a minelor și a învățămîntuluĭ secundar. Cea dintîiŭ n'are pentru noĭ de cît importanța unuĭ simplu regulament; cea de-a doua e o lege de o importanță foarte secundară pentru țara noastră, numaĭ legea învățămîntuluĭ secundar, dacă ar avea de scop îmbunătățirea acestuĭ învățămînt, ar fi de o importanță maĭ capitală.

Dar ceea-ce așteptăm noĭ de la guvern, în aceste momente de grea cumpănă economică, e ceva cu mult maĭ pre sus de legea silvică și de legea minelor.

Agricultoriĭ sînt ruinațĭ, comercianțiĭ merg spre faliment, bugetul se clatină și această perturbare a bazelor noastre economice nu pare de loc să fie trecătoare: ea amenință să dureze încă mult, să încurce și să se înrăŭtățească din zi în zi.

Ce măsurĭ de îndreptare pregătește guvernul? Asta am întrebat noĭ în două articole consecutive și la întrebarea asta voim un răspuns categoric de la ziarele guvernamentale.

Constituționalul acuză pe opoziție că nicĭ ea nu se gîndește la nicĭ un fel de proiecte de legĭ pozitive, în scopul de a se ușura starea nenorocită în care ne zbatem.

Dacă *Constituționalul* vizează pe liberalĭ, atuncĭ are dreptate. Noĭ însă, de și n'avem glas la Cameră și nicĭ o putință practică de a forța pe guvern să se ocupe de propunerile noastre, ne-am făcut totușĭ datoria și am arătat o serie de reforme foarte pozitive, privitoare la criza economică.

Dacă guvernul ar vrea să ție seamă și de propunerile ce se fac și se vor face în afară de Cameră, din inițiativa opinieĭ publice, ĭĭ semnalăm noĭ o reformă de mare interes. Iat-o:

Să se desființeze toate legațiile inutile și costisitoare cum sînt de pildă legațiile din Bruxelles, Madrid și altele. Sumele economisite ast-fel să fie întrebuințate la crearea de consulate serioase. Menirea acestor consulate create în toate centrurile marĭ comerciale din lume, să fie următoarea: să se ție necontenit în curent ministerele de domeniĭ și de externe cu toate cerințele acelor piețe, să indice calea cea maĭ repede și maĭ economică pentru exportarea produselor noastre, precum și momentul cel maĭ propice.

Aceleași indicațiĭ să fie date și pentru mărfurile pe care avem nevoe să le importăm.

La rîndul lor, ministerele de maĭ sus să ție la dispoziția producătorilor și comercianților noștri datele trimese săptămînal saŭ zilnic de consulĭ, și la nevoe să le afișeze pe la toate Camerile de comerț din țară.

Foloasele uneĭ asemenea reforme în personalul ministeruluĭ nostru de externe, ar fi de un folos imens pentru țara noastră.

Asupra acesteĭ chestiĭ vom maĭ reveni.

I. Theodorescu.

CRIZA DIN GERMANIA

Berlin, 15 Octombre. — Se confirmă din sorginte autentică demisia comiteluĭ Eulenbourg, demisiune ce a fost primită de împărat în modul cel maĭ grațios.

— Guvernatorul Alsacieĭ Lorene, prințul de Hohenlohe a sosit la stațiunea Wildpark însoțit de sub-secretarul de Stat, de Koeller. Impăratul l'a primit în persoană în mod foarte cordial. D. de Koeller a fost de asemenea salutat de împărat în mod cordial.

Impăratul s'a dus împreună cu prințul de Hohenlohe la palatul cel noŭ. D. de Koeller l'a urmat împreună cu adjutantul de Moltke.

Presența D-luĭ de Koeller este considerată ca fiind în legătură cu criza.

Viena 15 Oct. — Ziarele din Berlin, Paris, Londra și Viena se miră de criza ministerială din Germania.

Ele cred însă în general, că această criză nu va aduce cu sine nicĭ o schimbare în politica interioară și exterioară.

Cea maĭ mare parte a ziarelor socotesc că postul de cancelar și acela de președinte al consiliuluĭ de miniștri al Prusieĭ vor fi întrunite.

FRAUDE ELECTORALE

Acum cînd alegerile s'aŭ terminat și lista stăpînireĭ biruitoare la Bucureștĭ a fost confirmată de minister, matrapazlîcurile electorale săvîrșite încep a se da pe față.

Am arătat după terminarea operațiilor electorale ce caraghiozlîc a fost alegerea colegiuluĭ II, ce neregularitățĭ s'aŭ săvîrșit și cum maĭ ales, diferițĭ indivizĭ adușĭ de poliție aŭ votat de maĭ multe orĭ sub diferite nume.

Ziarele guvernamentale pe atuncĭ contestaŭ lucru, acum însă nu se maĭ sfiesc să-l mărturisească. Ast-fel *Timpul* de erĭ, amenință pe un individ Vasilescu, care își cere plata ce i se făgăduise pentru *serviciĭ electorale,* cu darea în judecată, pentru motivul că *a votat de două orĭ la colegiul II.*

Vra să zică faptul acesta era cunoscut în tabăra guvernamentală. Cum de s'a validat atuncĭ o alegere viciată prin o asemenea manoperă? Cum de nu s'a dat maĭ de mult judecățeĭ, individul care a călcat legea.

La aceasta am ruga pe confrațiĭ noștri să ne răspundă. Pînă atuncĭ nu putem privi amenințarea ce face individuluĭ Vasilescu, ziarul guvernamental, de cît ca un șantaj.

El a fost amenințat numaĭ ca să i se închidă gura. Lucru curios însă că aceasta din potrivă i-a deslegat limba.

Vasilescu într'o scrisoare adresată *Voințeĭ Naționale,* mărturisește că în adevăr a votat de două orĭ, dar că tot așa aŭ făcut indiviziĭ Andreĭ Leoveanu, C. Marinescu, Stere Berceanu, Nae Feraru, Nic. Radu și alțĭ mulțĭ, și că tuturor acestora se promisese banĭ pentru aceasta, de către comisarul comunal C. Ștefănescu.

Vra să zică iată un cetățean care mărturisește că a comis un fapt pedepsit de legea electorală, că a fost corupt de către un agent comunal și care denunță pe o sumă de indivizĭ că aŭ făcut acelaș lucru la el.

Iată-ne dar pe deplin edificațĭ asupra moduluĭ cum își datorează lista guvernamentală alegerea la colegiul II din Capitală.

Intrebăm acum: oare nu se vor găsi zece cetățenĭ care să dea în judecată pe aceștĭ indivizĭ, cît și pe comisarul Ștefănescu, ca autor moral, pentru a se pune capăt odată acestor nerușinate fraude electorale?

Noĭ am iscăli ceĭ d'întîĭ o asemenea cerere.

C.

INDUSTRIA SPIRTULUI

Exportul spirtuluĭ.-Făbricele de spirt.-Supra producțiunea.-Acsizele.-O tabelă comparativă.

Exportul spirtuluĭ

Ne aducem aminte, că acum șeapte anĭ guvernele din Viena și Budapesta aŭ fost interpelate asupra mareĭ cantitățĭ de spirt romînesc, ce a inundat toate piețele austro-ungare și în special piața din Triest.

In adevăr, acum 7-10 anĭ puținele făbricĭ de spirt din țară aŭ exportat cantitățĭ enorme de spirt susținînd concurența cu toate statele. Statul romîn n'a profitat, însă, nimic din această producțiune enormă, căcĭ fabricanților li s'aŭ dat, conform legeĭ, prime marĭ de export, ast-fel că aproape tot ce a încasat statul din acsize a restituit pentru prime.

In cele din urmă, D. Carp a fost nevoit să desființeze primele pentru export, carĭ foloseaŭ numaĭ unor marĭ capitalișțĭ, iar statul a rămas păgubit.

Făbricile de spirt

Ast-fel exportul spirtuluĭ a scăzut puțin. Se credea chiar, că în urma acesteĭ măsurĭ, precum și în urma politiceĭ vamale a guvernuluĭ, industria spirtuluĭ va scădea în mod simțitor și că unele fabricĭ de curînd înființate, vor lichida. Așa se plîngeaŭ nu numaĭ fabricanțiĭ de spirt, dar chiar și economiștiĭ liberalĭ.

S'a întîmplat, însă, și se întîmplă chiar contrarul. In ceĭ din urmă șease anĭ s'aŭ înființat în țară peste 15 făbricĭ de spirt și nu maĭ departe de cît în luna asta s'aŭ inaugurat două făbricĭ nouĭ, una în T.-Severin și alta în Strehaia.

Aceasta arată rentabilitatea industrieĭ spirtuluĭ.

Supra-producțiunea

Inmulțindu-se făbricile, e foarte firesc că a crescut și producțiunea. Ce se face, însă, cu această producțiune acum, cînd exportul a scăzut atît de mult față de aniĭ 1886-89, cînd producțiunea a fost maĭ mică? Iacă întrebarea ce se impune de la sine.

Răspunsul este lezne de dat: întreaga producțiune se consumă în țară. Spirtul s'a popularizat într'un mod îngrijitor prin comunele rurale, pînă și în cele maĭ ascunse și cîrcĭumariĭ de prin sate fac un gheșeft enorm cu acest alcool. Spirtul se amestecă cu apă și se vinde țăranilor drept țuică veche. Această băutură otrăvicioasă, fiind foarte tare și ieftină, este preferită de țăranĭ tutulor celor-l'alte băuturĭ.

Iacă unde se desface enorma cantitate de spirt ce se produce în țară. Se desface în beneficiul a cîțĭ-va marĭ capitaliștĭ și spre paguba materială și intelectuală a sutelor de miĭ de țăranĭ.

Acsizele

D. Nicu Filipescu o știe asta prea bine și de aceea a făgăduit în ajunul alegerilor comunale să propună un proiect de lege pentru unificarea taxelor de acsiz.

Această unificare se va face ast-fel ca statul singur să perceapă la făbricele de spirt chiar cîte șease leĭ de decalitru de spirt. Ast-fel s'ar ajunge ca atît statul cît și comunele să realizeze un venit maĭ mare din acsize. Acest supravenit, însă, să servească pentru a reduce taxele asupra vinurilor și a bereĭ. Intențiunea este ca aceste băuturĭ higienice ieftinîndu-se, să fie maĭ accesibile consumațiuneĭ marĭ, adică să se restrîngă consumațiunea spirtuluĭ, ca fiind un alcool vătămător sănătățiĭ și să se întinză consumațiunea vinurilor și a bereĭ.

O tabelă comparativă

Experiența va dovedi, însă, că reforma pe care o proectează D. Filipescu nu va produce roade bine-făcătoare pentru țăranĭ. Căcĭ orĭ cum, chiar la șease leĭ ridicate taxele asupra spirtuluĭ, totușĭ băuturile vătămătoare falșificate cu spirt vor fi mult maĭ ieftine ca berea și vinurile. Căcĭ ar trebui să se reducă taxele asupra bereĭ ast-fel ca ea să se vîndă ca în Germania cu 20 banĭ litru și ca în Belgia, cu 12 banĭ litrul.

Și acum ca să arătăm de ce favorurĭ enorme se bucură industria spirtuluĭ în țară, publicăm următorul tabloŭ de acsizele ce se plătesc în toate statele europene după un hectolitru de spirt:

Englitera 390 mărcĭ, Olanda 202 mărcĭ, Norvegia 180 mărcĭ, Rusia 176 mărcĭ, Franța 126 mărcĭ, Italia 113 mărcĭ, Suedia 112 mărcĭ, Belgia 103 mărcĭ, etc., iar în Romînia 40 mărcĭ, adică 50 leĭ.

Nu rămîne decĭ de cît a urca cît se poate de mult taxele asupra spirtuluĭ, cum s'a făcut în cele-l'alte țărĭ, căcĭ taxele actuale nu favorizează de cît numaĭ pe vr'o cîțĭ-va bogătașĭ produc un răŭ imens populațiuniĭ rurale.

Ital.

MEDICII DE PLASĂ

Nu știŭ în care revistă franceză am cetit o dată niște versurĭ, întitulate *Le medicin campagnard*, în ele se poetiza menirea frumoasă a doctoruluĭ de țară: alinarea suferințelor și înlăturarea prejudecaților. In Franța, pe lîngă medicii de plasă, maĭ sînt doctorĭ stabilițĭ prin sat și carĭ daŭ consultațiĭ pentru un franc una. Pe acești medicĭ i-a cîntat poetul francez.

Țara romînească nu s'a ajuns cu progresul pînă acolo.

O bună parte din medicii noștri de plasă n'aŭ în vedere de cît cîștigul și perspectiva uneĭ slujbe maĭ grase. Incasează regulat leafa de 500 leĭ, o rumegă în așteptarea celeĭ de-a doua și duc o viață parazitară. Nu-șĭ daŭ măcar osteneala de a se *plimba* din cînd în cînd prin plasă.

Și acest fapt regretabil e din nefericire, foarte generalizat.

Iată-unul:

Vara asta am petrecut'o la țară. Să știe că printre copiĭ sătenilor bîntue paludizmul, corul și scarlatina. Ei bine, în timp de două lunĭ n'am dat de picior de medic prin plasă și țăraniĭ pe carĭ îĭ întrebam, dădeaŭ din umerĭ.

Maĭ mult. Copiiĭ arendașuluĭ în număr de 6 s'aŭ îmbolnăvit de cor, și cu toate că doctorul D Galin, doctor de plasă în jud. Covurluiŭ. a fost avizat, *n'a venit* să dea ajutorul medical și copilul cel maĭ mic a murit. Și 'ĭ-a venit pentru că arendașul de care vorbesc *a scăpătat*.

Noĭ atragem atenția Domnuluĭ Dr. Felix, șeful serviciuluĭ sanitar, asupra acestor fapte. Știm că D-sa e un bărbat energic și activ și sperăm că va face pe acești *oamenĭ cultĭ* să-șĭ îndeplinească datoria. Nu cerem ca s'o facă în așa mod în cît să inspire pe poețĭ—ca în Franța — dar să aline suferințele și să înlăture prejudițiele țăranuluĭ romîn.

T. Ruz.

KRISTIAN WINTERHJELM

„FOĬ VESTEDE"

(Sfîrșit)

Nu-șĭ rînduiseră eĭ oare încetul cu încetul viața printr'o înțelegere tacită; nu-șĭ reduseseră oare pretențiile reciproce — nu renunțaseră la ce era maĭ adînc, maĭ scump, maĭ puternic — nu ajunsese toată starea lor asemenea prieteniei dintre doĭ oamenĭ foarte cultĭ, carĭ țin în multe privințĭ foarte mult unul la altul, dar carĭ în altele sînt cu totul nepăsătorĭ? Și ea nu se înstrăinase de dînsul cu atît maĭ mult cu cît se lipea de copiĭ? Și nu fuseseră tocmaĭ copiiĭ pricina puțineĭ înțelegerĭ și a deselor neînțelegerĭ? Și în cele din urmă nu consta fericirea acesteĭ căsniciĭ în faptul, că interese comune, nedespărțite îĭ sileaŭ să stea alăturĭ cu tactul oamenilor cultĭ, în loc de a simți și de a trăi împreună? Ea trebuia să recunoască, că alăturĭ cu nepăsarea, existase și oare care fericire;— dar oare lucrurile ajunseseră așa cum le visase ea? Ce deveniseră visurile și idealurile? Tot e cevà adevărat în «foile veștede» — «veșted», tocmaĭ acesta e cuvîntul potrivit, nu nimicit, dar veșted—uscat.

Ea se plimbă puțin prin odae, încet. Acum se opri dinaințea biurouluĭ săŭ. Aci zăceam cele dintîiŭ florĭ veștede — un simbol al stăreĭ în care ajunsese totul. Cheia era în broască, ea deschise sertarul. O clipă stătu pe gîndurĭ, apoĭ scoase un carton.

Iată buchetul de mireasă, ofilit; în mijloc un trandafiir roș-închis, pe jumătate desvoltat împrejurul luĭ, floarea eĭ favorită, heliotropul și pe urmă, pe din afară, de jur împrejur, o cunună de bobocĭ de trandafirĭ albĭ. Totul veșted!

Nicĭ o dată nu văzuse așa de limpede înaintea ochilor, în fața acestuĭ buchet, tot ce se veștejise, tocmaĭ așa cum arată icoana zugrăvită așa de măestru în carte. Nu era acesta mormîntul *eĭ* de foĭ veștede?

Ea lăsă buchetul lîngă cartea deschisă și se întoarse spre oglinda cea mare. Și ea era veștejită. Părul alb se arăta pe icĭ colo și în curînd va veni maĭ mult,— cînd singura ființă ce maĭ avea de iubit, fiica, se va agăța desamăgită, sfărîmată, suferind, de iubirea mameĭ — această ultimă mîngăere, care nu e în stare să vindece și e zmulsă dintr'o inimă pe jumătate moartă.

Fata umbla pe afară?

Tristeța eĭ se schimbă în neliniște, cînd auzi pașiĭ feteĭ. Voia să încerce din noŭ să-ĭ citească de pe față enigma — voia să observe dacă veselia saŭ întristatea covîrșește. Pentru dînsa, expresia schimbătoare de pe fața copileĭ sale era vecinic aceeașĭ: neliniște tainică, o amînare neîncetată a desamăgireĭ în vecĭ amare.

Și ușa se deschise. Fata intră repede, roșind, grăbită, radioasă. Parcă o dată cu dînsa întraseră lumina și căldura în casă.

— Mama!

Nicĭ o vorbă maĭ mult. Numaĭ: — mamă! Pe urmă își ascunse fața pe umărul eĭ, rîse, plînse, strînse pe mamă-sa la piept, într'un cuvînt, totul arăta o bucurie puternică, furtunoasă. Nu îndrăznea să ridice capul, să dea mameĭ prilejul de a arunca o privire asupra celeĭ dintîiŭ fericirĭ furtunoase, sălbatice.

Dar mama tot o văzu. Ea o văzu prin ceea ce însă-șĭ trăise și-șĭ strînse copila la inima sinceră, caldă.

Și, pe cînd fata povestea acum cu capul plecat, se oprea, vorbea, căuta cuvinte — mama se uita peste dînsa la florile veștede și printre lacrimile din ochiĭ săĭ le vedea iar proaspete și viĭ. Ele-ĭ zîmbeaŭ, îĭ trimeteaŭ mirosul lor, o întrebaŭ șoptind, dacă nu-șĭ poate aduce aminte de toată dragostea entuziastă, care venise cu dînsele; dacă-șĭ maĭ aduce aminte de sărutarea fierbinte, pe care le-o dăduse, cînd le așezase în prima zi a noueĭ sale căsniĭ într'o cutie mică spre vecînică amintire.

Și acum totul iar se ivi dinaintea ochilor săĭ—în aniĭ ceĭ mulțĭ scurșĭ tot rămăsese multă iubire în fundul inimelor lor, deși alt-fel de cît aceea pe care și-o închipuise ea. Dacă dragostea asta avusese părțile sale de lumină și umbră, și dacă ea se gîndise numaĭ la umbră pricina era poate, că atît el cît și ea luaseră părțile umbroase pentru dînșiĭ, pentru ca să se poată resfăța copiiĭ în partea cu soare. Dar și eĭ însu-șĭ avuseseră destule zile cu soare, atît numaĭ că din dragostea fierbinte, violentă a tinerețeĭ, se făcuse o simțire, care se coborîse adînc în inimă, pentru a putea stăpîni de acolo centrul tuturor nervilor finĭ aĭ uneĭ desfășurărĭ de viață. Și de aceia iubirea asta nu fusese în stare să dea suprafețeĭ aceeașĭ culoare trandafirie. Numaĭ florile se veștejiseră, trunchiul și rădăcinele își păstraseră viața viguroasă.

Grădinarul tot avusese dreptate, cînd spusese: «după noĭ vin copiĭ noștri». Și n'avea să-ĭ se îndeplinească oare acuma cel maĭ scump vis, de cînd copiĭ săĭ se făcuseră maĭ marĭ? Visul, pe care—cu adîncă durere—îl clasase deja în rîndul celor dispărute: de a se vedea bunică, trăind încă o dată în fata sa o viață de bucurie.

— Da, da, unica, dulcea mea.... te înțeleg așa de bine; eŭ trăesc iar în momentul acesta starea mea, cînd am venit la mama...

Fata ridică ochiĭ: — Ah, mamă! văd că eștĭ veselă, fericită...

Pe urmă privirile-ĭ căzură pe masă.

— Dar mamă, ce-ĭ asta... «Foĭ veștede»!... nu! și aicĭ chiar aĭ foĭ veștede?

Ea zîmbea. Cum ar fi putut să se gîndească ea acuma la comparația, făcută adineaorĭ?

Mama strînse cu băgare de seamă florile, le sărută, poate cu maĭ puțin foc, dar maĭ din inimă și cu maĭ multă recunoștință de cît întăia oară. Pe urmă puse capacul pe cutie și-șĭ sărută copila pe frunte.

— Nu sînt foĭ veștede, ci amintirĭ viĭ, care vor crește!

ȘTIRI MARUNTE

Artă. — D-ra Alexandrina Cocrĭ, tînăra concertistă de Dumineca trecută de la Ateneŭ a căreĭ voce îĭ promite un viitor strălucit, a plecat azĭ la Paris, pentru perfecționarea sa în arta muzicală.

Iĭ urăm din parte-ne cel maĭ deplin succes.

* * *

Un noŭ gen de pungășie ni se denunță, asupra căruia atragem atenția poliției și a parchetuluĭ. Pungășiile le comite un oare-care Spiru, ce se zice administrator al «*cerculuĭ literar și științific al Revisteĭ Poporuluĭ*».

D. Matache Dumitrescu, proprietar în strada Columbelor, No. 2 bis ne-a prezintat o chitanță în regulă a *Revisteĭ Poporuluĭ*, semnată de acest Spiru, chitanță pentru care a plătit în Iunie trecut abonamentul pe un an întreg la acea pretinsă revistă, fără ca pînă azĭ să fi primit vr'un număr de revistă.

Sfătuim pe cititorĭ să se ferească de pungașiĭ de la pretioasa «Revistă a Poporuluĭ», căcĭ această revistă nu există, de cît numaĭ ca o firmă de exploatarea celor lezne crezătorĭ.

INFORMAȚIUNI

In urma denunțărilor noastre, ministeriul instrucției a ordonat o anchetă secretă la Notre Dame de Sion *din Galați, institutul de fete al călugărițelor catolice.*

Ancheta s'a terminat deja săptămîna trecută. S'a înaintat ministeruluĭ un raport lung prin care să desvălesc o mulțime de infamiĭ comise la acest institut.

Acest raport s'a înaintat ierĭ și Regeluĭ, de oare ce guvernul nu îndrăznește să ia nicĭ o măsură în contra călugărițelor catolice.

In urma concursuluĭ de la Iașĭ D. N. Iorga a fost numit provisor la catedra de istorie de la facultatea de litere din Bucureștĭ.

E probabil că dupe ce va căpăta deprinderea pedagogică ce-ĭ lipsește va fi întărit definitiv.

Consiliul de miniștri a decis cincĭ nouĭ expulsărĭ.

Douĭ ovreĭ, anume Leibu Lip și Israil Nassig, originarĭ din Cernăuțĭ, aŭ fost expulsațĭ din capitală prin punctul Ițcanĭ.

Din Tulcea s'aŭ expulsat, tot prin Ițcanĭ, *Iacob Carp* și *Petre Negru Brețeanu*, amîndouĭ romînĭ din Bucovina.

Din Galațĭ s'a expulsat Sulim Holender.

Lunĭ se va întruni juriul pentru concursul de economie Politică catedra de Iașĭ.

E probabil că acest concurs nu se va ține din cauza divergențeĭ dintre o parte din juriu și ministru care cere, contrar legeĭ, ca să nu fie ascultațĭ candidațiĭ, din dreptul Roman și Civil ci numaĭ din Economie politică.

Erĭ s'a inceput la facultatea de științĭ din Bucureștĭ, seria probelor scrise pentru examenul de licență în sct. naturale Sunt cincĭ candidațĭ: D-ra Steriade, și D-niĭ Slăvicescu, Ghicu, *Velichi* și Demetrescu, șeful Serviciuluĭ Contențios, la Ministerul Instrucțieĭ.

Monitorul publică decretele de confirmare ale primarilor N. Filipescu, Mihail Bibianu în Caracal, Gr. Constantinescu în T. Severin, At. Stoianescu în Călărașĭ, V. P. Sassu în Brăila și Ion Dumitrescu în R.-Vîlcea.

In Bucureștĭ s'a înființat o circumscripție silvică.

Pînă la noua alegere comunală, s'a instituit o comisie interimară la Iașĭ în cap cu D-niĭ V. Sculy și Gh. Botez.

La noua alegere, radicaliĭ vor merge iar cu conservatoriĭ.

Contele Goluchowsky, abia rechemat din Bucureștĭ, a fost înaintat ambasador al Austro-Ungarieĭ pe lîngă Vatican, la curtea papală.

Toate ziarele din Budapesta protestează în contra acesteĭ avansărĭ, cerînd un ambasador ungur la Vatican.

Obținînd o complectă satisfacție de la D. L. Catargiŭ în contra șicanelor D-luĭ Alecu Catargiŭ, D. colonel Odobescu și-a retras demisiunea de prefect al județuluĭ Ilfov.

Concursurile pentru școala superioară de medicină veterinară s'aŭ terminat. Aŭ reușit și aŭ fost primițĭ la școală ca bursierĭ D-niĭ Cesar A. Lambrino, G. S. Zaharia, D. Drăghicesau, G. Ionescu, N. Popescu, Antonescu,-Iasu și Eugen Ionescu.

Solvențĭ saŭ externĭ D-niĭ: D. Nanu, M. Teodorescu, Victor Brăcăcescu, Const. Papazolu, Ștefan Bode, Th. Iliescu, I. Demetrescu, V. Diinulescu, Ștefan Ionescu Vinc. Lisoschi, Victor Roiŭ, T. Rupașcu Ar. Mihailovicĭ, Gh. Stroescu, Gh. Negreanu, M. Penescu și I. Alexandrescu.

Azĭ s'a început concursul pentru postul de medic primar la spitalul Filantropia din Capitală.

Concurențĭ sînt D-niĭ doctorĭ Drugescu, Andronescu, Marinescu, Sadoveanu și Racoviceanu-Piteștĭ.

Gazetele din Budapesta spun, că ziarul *Le Danube* din Bucureștĭ, care a fost interzis a intra în Ungaria, în realitate e *L'Indépendance Roumaine*, care a fost interzisă de mult.

D. avocat Al. Warlam a fost numit prefect al județuluĭ Ialomița în locul D-luĭ loc.-colonel Stoica, care va fi rechemat în activitate.

D. Warlam va depune azĭ jurămîntul.

Concursul oral pentru ocuparea catedreĭ de clinică infantilă la facultatea de medicină din Bucureștĭ, se va începe azĭ la universitatea din Iașĭ.

Noul minister sîrbesc

Belgrad, 15 Octombre. — D. Nikolaevicĭ declarase ierĭ Regeluĭ că ar rămînea la putere cu condițiunea ca miniștriĭ Audonevicĭ și Ivanovicĭ să se retragă din cabinet și D. Welikovicĭ de la direcțiunea monopolurilor statuluĭ. Regele a exprimat dorința ca ministerul să continue fără vre-o modificare ce ar putea schimba baza pe care fusese format la început. Din această cauză D. Nikolaevicĭ și-a dat demisiunea, care a fost primită.

Noul cabinet va fi ast-fel compus:

D. **Nicolae Cristicĭ**, presidenția și internele.

D-niĭ *Petrovicĭ*, *Zdravkovicĭ* și *Pavlovicĭ* își păstrează portofoliile. D-nu *Lazanicĭ* ia portofoliul comerțuluĭ, iar D. *Boghicevicĭ*, ministru la Berlin, ia portofoliul afacerilor străine.

D. *Georgevicĭ*, fost ministru la Paris, ia portofoliul justițieĭ.

Cabinetul nu face parte din nicĭ un partid. El reprezintă o politică de neutralitate și de fermetate în țară. Va pune ordine în finanțe.

Japoneziĭ victorioșĭ

Londra, 15 Octombre. — *Agenția Reuter* află din Yokohama că Japoneziĭ aŭ repurtat o victorie decisivă aproape de Kiuren. Chineziĭ în număr de 160,000 oamenĭ aŭ fugit în direcțiunea Antuno în apropiere de gura rîuluĭ Yalu. Japoneziĭ aŭ luat 30 de tunurĭ și o mare cantitate de munițiunĭ.

CRONICA TEATRALA

Maria Stuart

Teatrul național nu se astîmpără. După *Barbara Ubrik* ne-a dat *Burghezul Gentilom* și după *Burghezul Gentilom*, iată-ne cu *Maria Stuart*.

Antonescu, Molière și Schiller,—o trinitate ciudată.

Ce o fi, însemnînd mania asta de a ne face numaĭ decît să asistăm la tot soiul de tragodiĭ demodate, noĭ nu înțelegem.

In genere, teatrul luĭ Schiller e condamnat de estetica moderna, și a căuta să'l inviezĭ în țara romînească, e ridicul. In Germania, Schiller există pentru că acolo are o însemnătate națională: el reprezintă, împreună cu Klopstock, Wieland, Herder, Lessing și Göthe, perioada clasică. E natural, dar, ca să fie onorat.

Estetica luĭ însă, nu maĭ poate fermeca azĭ. Vrînd să concilieze drama istorică cu drama pasională, Schiller sacrifică maĭ ușor pe aceasta din urmă.

Pentru ce a scris el drame? Punctul de vedere artistic nu l'a preocupat prea mult. Schiller vroia să enunțe și să propage anume ideĭ sociale,—și toate operele luĭ respiră credințele care aŭ revoluționat Germania. Intre 1750-1800, Schiller erà foarte înțeles, pentru că reprezinta și un curent social, care se năștea atuncĭ și o serie de intrigĭ de pe la curțile regale. Libera cugetare, egalitatea metafizică, toate acestea aŭ găsit în Schiller un apărător entusiast,—și de sigur acestea l'aŭ urcat în stima contemporanilor luĭ.

Astăzĭ însă, după o sută de anĭ, ideile filozofice, morale și sociale ale dramaturguluĭ german poartă urmele vechimeĭ.

Cît pentru partea *teatrală*, ea este și maĭ căzută. Schiller a rupt cu tradițiile teatruluĭ francez și a vrut să imiteze pe Shakespeare, — fără să aibă geniul acestuia; iar noĭ ceĭ de astăzĭ nu maĭ sîntem de loc satisfăcuțĭ de chipul cum se desfășură acțiunea luĭ teatrală.

Personagiile luĭ Schiller n'aŭ alt rol de cît acela de a ține conferințe de ordine morală orĭ socială. Fie-care apare în scenă spre a-șĭ debita monologul, maĭ mult saŭ maĭ puțin vehement și plin de *ideĭ*, dar fie-care e un personaj fictiv din punctul de vedere al naturalismuluĭ, și maĭ cu seamă din punctul de vedere teatral. De aceea acțiunea lîncezește, momentele importante sînt lungite și iar lungite, fiind că domniĭ conțĭ aŭ de turnat o sumă de tirade...

Se 'nțelege, spectatoriĭ rămîn recĭ la teoriile onorabililor, — numaĭ Direcția teatruluĭ național are aerul că se interesează grozav...

* * *

Și, după ce că-ĭ tragedie în versurĭ de Schiller, apoĭ maĭ e și tradusă de D. Jack Negruzi, în versurĭ albe.

Rare orĭ am auzit o traducere maĭ insipidă, maĭ încîlcită, maĭ ... nemțească. Limbă pocită, inversiunĭ imposibile, beltea națională.

Lipsa de spațiu mă pune în imposibilitate de a pune față 'n față pe bietul Schiller cu D. Jack; dar nu mă pot opri de a da măcar o mostră.

Schiller spune:

O schonet mein! Nicht weiter! Höret auf,
Den frischen Lebensteppich vor mir auszubrei
[ten. — Ich bin elend und gefangen

FOIȚA ZIARULUI *ADEVARUL*

28

WILHELM BERGSÖE

Nuvele italiene

PILLONE

Nu va fi o biserică, o monastire, în care eŭ să nu pot găsi adăpost și ajutor. Ba chiar din Roma mi s'a dat a înțelege că lupta mea nu va fi zădarnică — că răscoala mea nu va fi ajutată numaĭ de voluntarĭ, ci și cu banĭ și arme.

«Și apoĭ, aristocrația din Italia de sud! Unde-ĭ ea? Ea trăește retrasă la moșiile sale, nemulțămită că puterea 'i-a slăbit, privilegiile jignite, aleșiĭ săĭ disprețuițĭ. Și la dînsa voiŭ găsi ajutor și, cînd va veni vremea, nu va fi pe moșiile eĭ nicĭ un țăran, nicĭ un cal, care să nu fie la dispoziția mea!

«In sfîrșit, poporul singur—marea mulțime de oamenĭ chinuițĭ! Și nicăerĭ crucea piemonteză nu apasă maĭ greŭ ca aicĭ. Gîndește-te numaĭ cum trăia poporul înainte! Nicĭ recrutație, nicĭ birurĭ, nicĭ șicane micĭ polițieneștĭ — împărțire de grîne și banĭ, sărbătorĭ bisericeștĭ, artificiĭ, procesiunĭ — acestea eraŭ mijloacele cu care se țineaŭ înainte în frîŭ copiĭ aceștia marĭ! Ce-ĭ pasă unuĭ ast-fel de popor de libertatea politică, îndată ce i se ia darul, îndată ce munca lîncezește și copiĭ țipă de foame? Uită-te împrejur! Peste tot auzĭ plîngerĭ împotriva samavolniciеĭ și a nedreptățeĭ, peste tot auzĭ un murmur înăbușit de nemulțămire, peste tot e un dor de vremile trecute!

«Piemonteziĭ n'aŭ învățat nimic din istorie. Eĭ aŭ ridicat dările pe sare și tutun, aŭ pus birurĭ pe tot și pe toate— de la afișul de teatru, pînă la luminările de ceară de la morțĭ. Aŭ întrodus birul de măcinat, aŭ scumpit fie-care bucată de pîine, pe care săracul o ea la gură. Eĭ aŭ uitat că urcarea cu un carlino de funtul de fructe a avut de efect proclamarea de rege a luĭ Masaniello. Pretutindenĭ clocește o ură adîncă. In Salerno, perceptoriĭ biruluĭ pe măcinat aŭ fost aruncațĭ sub roțile moreĭ și în Castellamare firmele regale de la debitele de tutun și sare aŭ fost rupte și arse pe țărm. Mîine, bătrînul Luigi Bellini, starostele pescarilor din Santa Lucia, va fi sechestrat pentru dărĭ neplătite, luntrea și uneltele sale vor fi vîndute cu toba și demnitatea luĭ dată luĭ Bernardo Capello, care stă în solda poliției. Toată populația e resculată; cît e golful de mare, fie-care pescar, fie-care contrabandist va ieșĭ mîine dinaintea caseĭ sale și cînd vor veni agențiĭ biruluĭ, va trebui numaĭ o scîntee, pentru pentru a aprinde mulțimea iute. Eŭ posed scînteea asta, o port aicĭ pe limba mea și vaĭ de acel care va îndrăzni să se împotrivească mîine, cînd Pillone va vorbi poporuluĭ!»

«Filomela nu răspunse nimic. Ea se uita neliniștită la fereastră și zise în sfîrșit cu milă:

«— Bagă de seamă, Pillone! Mă tem că sînt alțiĭ maĭ șirețĭ și maĭ puternicĭ de cît tine și că aceștia se slujesc de tine ca de o unealtă. Dar care unealtă se poate împotrivi stăpînuluĭ săŭ? El o sfărîmă, cînd nu maĭ are nevoe de dînsa.

«— O, cît de răŭ mă cunoștĭ! — strigă Pillone cu o violență din ce în ce maĭ mare. — Cînd am fost eŭ vr'o dată o unealtă păcătoasă în mîna altuia? Am făcut singur totul. Fie-care plan, fie-care posibilitate le-am chibzuit și gîndit pînă în cele maĭ micĭ amănunte. Am făcut toate singur — pînă și planul acesta de fortăreață, pe care-l vezĭ atîrnat dinaintea ta! Nu există nicĭ un punct important, pe care să nu-l fi iscodit, a căruĭ parte slabă să nu-mĭ fie cunoscută. Singur de tot îmĭ duc opera în spinare și nimenĭ — fie cît de șiret și cît de puternic — nu va fi în stare să mă oprească în calea mea!

«— Atuncĭ mă tem cu atît maĭ mult — zise Filomela gînditoare — un om singur nu poate nimic în zilele noastre!

«— Aĭ dreptate — răspunse Pillone cu un gest de nerăbdare.—Un om nu poate nimic, cînd nu se pricepe să pue masele în mișcare; dar dacă poate asta, poate totul! Ce a fost Masaniello? Un biet pescar, care abia s'ar fi gîndit să scuture jugul, înaintea zileĭ, în care vorba sa căzu ca un trăsnet din norĭ. Ce a fost nebun de îndrăznețul Murat, înaintea sereĭ în care a luat cu asalt neînvinsa Capri? Un vîntură țară, care căuta să zmulgă luna din cer! Ce a fost Garibaldi cînd a descins în Sicilia cu ceĭ treĭ sute de oamenĭ aĭ săĭ? Un aventurier nebun, de care rîdea toată Europa și totușĭ, peste treĭ săptămînĭ, el domnea peste acelaș Neapoli, care acuma trece de neînvins! Uitat-aĭ ce s'a petrecut nu de mult la Palermo? Două miĭ de tinerĭ, care fugiseră în munțĭ pentru a scăpa de recrutația piemonteză, se conjurară sub conducerea îndrăznețuluĭ Masaglio și intrară, fără ca un singur foc de pușcă să se audă, în capitala Sicilieĭ. Nu, Filomelo! E drept că te iubesc, dar nu tu să fiĭ aceea, care-mĭ răpește curajul! Norocul e cu ceĭ îndrăznețĭ și, dacă tu veĭ cuteza să nu-l urmezĭ, el se va duce singur — mișeiĭ pot rămînea în urmă!

«— Eŭ nu sînt lașă, Pillone! — răspunse fata și roșața-ĭ acoperi obrajiĭ — dar întreprinderea ta e nesocotită, ba chiar nebunească. Și chiar dacă ceea-ce mi-aĭ spus tu va reuși — tu tot veĭ fi înfrînt și silit să te retragĭ în munțiĭ tăĭ. Iți aducĭ aminte cum s'a întîmplat la Palermo?

Fregate italiene aŭ bombardat orașul și soldațĭ piemontezĭ aŭ luat orașul cu asalt, casă după casă, aŭ ucis pe fugarĭ și aŭ aruncat leșurile neînmormîntate în pivnițĭ. Așa vor pățĭ și oameniĭ tăĭ, Pillone! Iți va fi ușor să provocĭ o răscoală, ba chiar să puĭ mîna pe cetatea San Elmo; dar tu nu-țĭ veĭ putea menținea situația multă vreme. Trupele piemonteze vor înconjura peste cîte-va zile orașul ca un roiŭ de muște și chiar dacă i-aĭ bate, chiar dacă aĭ intra cu coroana pe cap în palatul regal pentru a te așeza pe purpura, de care ție dor — crezĭ tu că Europa va îngădui ca feciorul unuĭ păstor de capre să-șĭ întindă sceptrul peste regatul Neapoluluĭ?

«— Feciorul unuĭ porcar a pus o dată mîna pe cheile slăvite ale sfîntuluĭ Petru și a aruncat razele anatemeĭ sale peste prințĭ și regĭ! — răspunse Pillone mîndru.—Dacă voiŭ fi lepădat mantaoa de brigand, precum el și-a lepădat adinioară cîrjele, ce-mĭ va maĭ sta în calea spre tronul regal?

(Va urma).

Iar D. Negruzzi traduce:

Oh! Cruță-mă... destul!
Nu maĭ desfașura naintea mea covorul
Cel vesel al vieței... Sînt o nenorocită
Captivă!

D. Negruzzi crede c'a făcut mare ispravă, dac'a tradus pe *frischen Lebensteppich* prin «covorul cel vesel al vieței»!

* * *

In fața uneĭ piese care distonează așa de răŭ pe teatrul modern și 'n fața uneĭ asemenea traducerĭ, — ce vroițĭ să facă un actor?

— *Qu'il mourût!*

De aceea, cu toată bună-voința D-lor C. Nottara, Leonescu și I. Petrescu, — sărmana piesă nu va maĭ învia!

Quidam.

DE LA LIVADIA

Petersburg, 15 Oct. — *Buletinele oficiale: 10 ore dimineață.* Impĕratul a dormit bine în timpul nopțiĭ. Pofta de mîncare este bună. Slăbiciunea de ierĭ a dispărut.

In privința restuluĭ starea nu s'a schimbat.

7 ore seara. Impĕratul a mîncat bine în timpul zileĭ. Activitatea inimeĭ s'a îmbunătățit puțin. Oedemul n'a crescut.

Conștiința de sine-însușĭ maĭ bună de cît ierĭ.

Copenhaga, 15 Oct. — Știrĭ sosite direct din Livadia anunță ca starea împĕrăteseĭ nu este atît de gravă în cît să provoace neliniște.

Alergările de caĭ

Erĭ a fost a treia zi a alergărilor de caĭ din astă toamnă.

Un timp splendid a favorizat întrunirea, la care foarte multă lume a luat parte.

Sub razele soareluĭ, mulțimea adunată la ipodrom avea un aspect foarte vesel și pitoresc.

Cursele aŭ fost urmărite cu un foarte viŭ interes. Se comenta foarte mult insuccesul D-luĭ Marghiloman. Ministrul începe a fi tot atît de nenorocos pe cîmpul de curse, ca și în arena politică.

Iată acum detaliile zileĭ de erĭ:

Rezultatul curselor

Premiul Jockey-Clubuluĭ din Iașĭ. — Premiul I 2000 leĭ, premiul II 200 leĭ.

Eraŭ 9 caĭ înscriși. Alergarea foarte pasionantă iar rezultatul a fost:

Premiul I, *Farceur* a D-luĭ M. Marescu.

Premiul II, *Galia* tot a D-luĭ Marescu.

Premiul de toamnă a ministeruluĭ de domeniĭ, cu două recompense: una de 3600 leĭ, cea-l'altă de 400 leĭ, pentru o distanță de 1600 metrĭ.

Această cursă a fost cea maĭ interesantă din toate, căcĭ eraŭ înscriși 8 caĭ din ceĭ maĭ bunĭ. Rezultatul a fost:

Premiul I, *M-selle de Joinville* a D-luĭ C. Miclescu.

Premiul II, *Pic* a D-luĭ A. Marghiloman.

Premiul ministeruluĭ de războiŭ pentru militarĭ cuprinzînd o recompensă de 1200 leĭ și una de 200 leĭ. Invingătoriĭ aŭ fost:

Premiul I, *Bulgaș* a locot. C. Galașescu.

Premiul II, *Fritz* a locot. Ion Florescu.

Premiul pentru handicap cu două recompense, una de 1500 leĭ și 50%, alta de 50% din intrărĭ. Aŭ cîștigat:

Premiul I, M-selle de Joinville a D-luĭ Miclescu.

Premiul II, Liliput tot a D-luĭ Miclescu.

După cum se vede învingătorul zileĭ de erĭ e D. Miclescu. Iapa D-sale, care-l costase 7500 leĭ, cumpărată fiind din Paris prin un antrenor a D-luĭ Marghiloman, l'a despăgubit aducîndu-ĭ două premiĭ în valoare de 5100 leĭ plus 50% din intrărĭ.

Premiul subscriitorilor a dat aceste rezultate:

Premiul I de 2300 leĭ: *Victorina* a D-luĭ maior Poenaru.

Premiul II de 200 leĭ: *Monare* a locotenentuluĭ Paianu.

Orĭ cît de repede ar fi alergat Victorina se pare că proprietarul eĭ, maiorul Poenaru, de și schiop, poate fugi maĭ tare, de vreme ce iapa e azĭ în grajdurĭ, pe cînd maiorul a trecut granița și fuge încă.

Iapa a fost pusă la loterie conform angajamentuluĭ și cîștigată de D. Barbu Catargi.

Intoarcerea

La cincĭ ore alergările s'aŭ terminat și aŭ defilat pe șosea și pe calea Victorieĭ pînă la 6 și jumătate. Numărul trăsurilor, care aŭ defilat într'un șir neîntrerupt se poate evalua la 3000.

Față cu această întrecere în lux și risipă, un strein care nu ar cunoaște inconștiența ciocoimeĭ noastre s'ar fi putut întreba: «ce fel de criză e asta de care se plîng Romîniĭ» ?...

Hip-hip.

CRIZA DIN GERMANIA

Berlin 15 Oct. — *Se asigură că prințul de Hohenlohe este desemnat pentru postul de cancelar și ministru-președinte al Prusieĭ, iar D. de Koeller ca ministru de interne;* însă pînă în acest moment nu s'aŭ făcut numirile.

Berlin 15 Oct. — Se asigură că împăratul a declarat într'o convorbire cu representanțiĭ statelor federate că, *cu toată retragerea D-luĭ de Caprivi, proiectul în contra partidelor revoluționare va fi presintat sub forma dată de cancelar.*

OPERA ITALIANA

Hernani

La teatrul Maican s'a deschis stagiunea opereĭ italiane, — nu s'ar maĭ fi deschis!

Soarta crudă m'a condamnat să merg și eŭ Sîmbătă-seară, ca s'aud pe Hernani.

L'am auzit, și m'am pliroforisit.

După un ceas de ascultare, m'am găsit în dilema următoare:

Orĭ nu se cîntă *Hernani* ci *In preajma tronuluĭ* pusă pe note, — orĭ opera asta *italiană* vine de la Tirnova.

Basul concurează cu Don Giovani, *un povero vecchio*, flașnetarul care distrează pe onor. public în fața berărieĭ Durieu cu diferite *Riposa, o madre!...*

Baritonul și-a lăsat vocea a casă.

Tenorul țipă, de crezĭ c'a'l taie cineva. Și țipă fără culoare, fără vibrațiĭ, fără nuanțe, fără nimic, — dar cu multă putere!.

Primadona n'am auzit-o. E așa de discretă, încît poate că dac'om ruga-o mult, are să ne arate ce fel de glas are. Sîmbătă seară am văzut-o numaĭ deschizînd gura.

* * *

Sărmană operă, cine te-a adus? Aĭ să pierzĭ paralele de geaba, — și o să ne superĭ și pe noĭ.

Diez

EDIȚIA A TREIA

ULTIME INFORMAȚIUNI

Un noŭ scandal în armată

După contrabanda generaluluĭ Murgescu, avem de înregistrat acum un noŭ fapt scandalos în sarcina unuia dintre ofițeriĭ noștri superiorĭ. Faptul acesta este mult maĭ grav, căcĭ constitue un furt și o escrocherie. Iată în ce constă:

Se știe că șef al hergheliei de la Nucet era maiorul Poenaru.

Maĭ deunăzi acest maior fusese mutat la ministerul de războiŭ. In urma plecăreĭ luĭ de la Nucet s'a constatat că lipsa din casă o sumă de vre-o 25,000 leĭ.

Simțind că s'a descoperit ceva, maiorul Poenaru a dispărut din Capitală.

De atuncĭ se descoper în sarcina luĭ maĭ multe fapte de aceiașĭ natură.

Intre altele i se atribue tot luĭ faptul de a fi pus în circulație în piață un număr de polițe în valoare de 85,000 leĭ, contrafăcînd iscălitura D-luĭ general Poenaru, ministru de războiŭ; altele cu semnătura D-luĭ Marghiloman, precum și cu alte semnăturĭ în valoare totală de 200 de miĭ leĭ.

Cu baniĭ incasațĭ pe ele a fugit în străinătate.

Un fapt curios e că doĭ caĭ aĭ luĭ alergaŭ ierĭ la hipodrom.

Vom reveni.

Sîmbătă 29 Octombre curent va apare primul N-r al unuĭ ziar umoristic independent intitulat *Miș-Mаș*.

Girant responsabil «Kneazu».

Contele d'Aubigny, noul ministru plenipotențiar al Franțeĭ, va sosi mîine la amiazĭ în Capitală.

In cursul săptămîneĭ trecute s'aŭ vîndut 3600 de hectolitri de grîŭ romînesc la bursa de cereale din Budapesta, cu cincĭ florinĭ 35 creițarĭ hectolitrul.

S'a anunțat că «vechea casă Stănescu din Ploeștĭ a încetat plățile».

Informațiunea aceasta e adevărată; trebue să adăogăm însă, că nu trebue să se confunde firma «*Stanciu* Stănescu» care a dat faliment, cu firma *frațiĭ* Stănescu» care n'a dat faliment.

Duminica viitoare studențiĭ vor ține un mare meeting în Capitală.

După întrunire, studențiĭ vor trece în procesiune pe Calea Victorieĭ și Bulevard.

Noul consiliŭ comunal din Craiova se va întruni mîine și va alege de primar pe D. A. Nicolaide, fost maĭ mult timp primar sub guvernul liberal.

D. Lascar Catargiu a dat un ordin circular tutulor autorităților administrative, ca toate lacurile și bălțile nesănătoase să fie umplute în interesul salubritățiĭ publice.

Stîrpirea acestor bălțĭ, lacurĭ și gropĭ se poate face acum cu multă înleznire, de oare-ce ele, în urma seceteĭ, sînt aproape cu desăvîrșire secate.

Zilnic sosesc la ministerul de interne reclamațiunĭ, prin care proprietariĭ și arendașiĭ de moșiĭ pe de o parte reclamă în contra țăranilor, carĭ nu voesc a îndeplini angajamentele de muncă luate prin contract conform legeĭ tocmelilor agricole; iar pe de altă parte țăraniĭ reclamă în contra proprietarilor și arendașilor, că nu voesc a le face dijmuirea semănăturilor, conform condițiunilor stipulate prin asemenea contracte.

Țăraniĭ cerînd a fi dijmuițĭ, proprietariĭ și arendașiĭ refuză din cauză că eĭ nu și-ar fi achitat toate datoriile, precum ierbăritul, etc.

Ministerul de interne, în înalta sa înțelepciune, cercetînd aceste reclamațiunĭ, a constatat că contractele încheiate de proprietarĭ și arendașĭ cu țăraniĭ, nu sînt conforme cu dispozițiunile legeĭ tocmelelor agricole, decĭ ele se consideră ca nule.

Se impune însă întrebarea, ce vor face nenorocițiĭ de țăranĭ? Cînd vor fi eĭ dijmuițĭ? Căcĭ s'a constatat, că proprietariĭ și arendașiĭ încheie anume contracte contrare dispozițiunilor legeĭ, ca țăraniĭ să nu poată reclama pe baza lor la justiție.

Se vorbește din noŭ de numirea D-luĭ Ștefan Sutzu în postul de prefect al județuluĭ Vlașca.

D. Mănciulescu declară prin o scrisoare, că de și i s'a oferit prefectura județuluĭ Olt, D-sa refuză să o primească.

Ierĭ dimineață s'a comis o crimă în apropiere de penitenciarul Văcăreștĭ.

Un italian, lucrător la construcțiele de la penitenciarul Văcăreștĭ, certîndu-se cu un țăran, anume Ion Busuioc, l'a surprins pe acesta în locuința luĭ din strada Livedea cu duzĭ, pendinte de comuna Dudeștĭ și l'a omorît cu un cuțit.

Curînd crima s'a descoperit și o patrulă de soldațĭ din gardă penitenciaruluĭ Văcăreștĭ, a plecat în urmărirea criminaluluĭ. Italianul prins în viĭ n'a putut să tăgăduiască crima pe care a săvîrșito și a fost imediat transportat la Văcăreștĭ.

Parchetul avizat, D. procuror Miclescu a plecat imediat la locul crimeĭ și după ce a ordonat transportarea cadavruluĭ la Morgă, a luat interogatoriul criminaluluĭ.

Aseară, pe la orele 7 seara, s'a întîmplat un scandal în fața hoteluluĭ Continental.

Un domn Cantacuzino a lovit pe un alt domn Justinian Seviliŭ, pe motiv că i-ar fi împedecat trecerea pe stradă. Studentul Atanasescu Ioan luînd apărarea celuĭ atacat, s'a încins o bătae mare cu bastoanele. Cîte-și treĭ aŭ fost dușĭ la secția 6, unde comisarul Lesviadox, după ce le-a luat interogatorul, a oprit la secție numaĭ pe Cantacuzino.

Ni se depeșează din Viena cu data de ierĭ 16 Octombre:

O adunare de 1200 măcelarĭ a adoptat o hotărîre prin care cere guvernuluĭ de a mări cantitatea de vite ce intră în Viena, saŭ deschizînd frontiera romînă saŭ limitînd exportul vitelor din Austria.

SOBRANIA BULGARĂ

Sofia, 15 Octombre. — Azĭ s'a deschis Sobrania cu ceremonialul obicĭnuit. Prințul a citit mesagiul de deschidere.

Președinte a fost ales D. Teodorof, candidatul guvernuluĭ, cu 102 voturĭ. D. Mincevicĭ, conservator, a avut 40 de voturĭ, iar D. Vacev, radoslavist, 2.

Vice-președințĭ aŭ fost aleșĭ D-niĭ Iankilov, unionist și Danov, zankovist

NOUL CANCELAR GERMAN

Berlin, 16 Oct. — *Este cu desăvîrșire sigur că prințul de Hohenlohe a primit azĭ sarcinele de cancelar și de președinte al consiliuluĭ prusian.* D. de Koeller a primit portofoliul de interne. Numirile oficiale se vor face probabil astă-seară.

D. D. de Hohenlohe și de Koeller aŭ sosit azĭ dimineață la Berlin împreună cu perechia imperială. Eĭ se vor întoarce la 6 seara la noul palat unde vor prînzi și vor petrece noaptea. Mîine dimineață se vor întoarce la Berlin.

D. de Koeller va intra în funcție, probabil, chiar de mîine.

POȘTA REDACȚIEI

Goid. — S'a făcut deja.

ȘTIRI COMERCIALE

Protestele de la 15 Octombrie 1894

N. G. Herescu, C.-lung, leĭ 364; Theodor Athanasiŭ, com. Cotu-Epureluĭ, leĭ 529; Ruse Nicolae, Giurgiŭ, leĭ 1792; Nicolae M. Dragomirescu, Alexandria, leĭ 242; Ștefan P. Gheorghiŭ, Oltenița, leĭ 1375; Alecu Theodor, Piteștĭ, leĭ 804; Const. Iliescu, com. Valea-luĭ-Alb, leĭ 2200; Alecu Mirescu, Potlogĭ, leĭ 267; Ioan Voiculescu, cal. Moșilor, 286, leĭ 500; Tănase Dumitriŭ, Bărățieĭ 30, leĭ 5000; Mayer Goldschleger, cal. Văcăreștĭ 10, leĭ 1000; Elisabetha V. Jorji, Știrbeĭ-Vodă, leĭ 4000; Neuman Josefonicĭ, Moșilor 20, leĭ 300; Frațĭ A. P. Pantzu, Ploeștĭ, leĭ 14,000; Theodor Bărbulescu, str. Icoaneĭ, leĭ 450; Baruch Elias, Cetate, leĭ 1960; Moritz Braun, necunoscut, leĭ 300.

ȘTIRI TEATRALE

Teatru Național. — Marțĭ, 18 Octombrie se dă pentru a doua oară *Maria Stuart*, tragedie în 5 acte de Schiler, traducere ritmică de D. I. Negruzzi.

Joĭ 20 Oct. se va da pentru prima oară în această stagiune *Se zice*, comedie în 4 acte.

* * *

Teatru liric. — Lunĭ, 17 Octombrie, *Noua asociațiune dramatică* va da *De te-aș prinde*, comedie în 3 acte de Labiche.